

Політичні інститути та процеси

УДК 323.2:316.32(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14505147>

Роль політичних еліт у забезпеченні стабільності міжсекторальної взаємодії в Україні

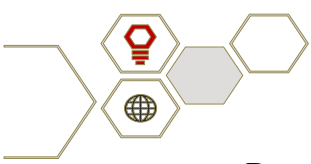
Назарчук Олександр Миколайович,

кандидат історичних наук, доцент, кафедра політології, філософський факультет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2616-6020>

Прийнято: 24.11.2024 | Опубліковано: 17.12.2024

Анотація: Роль політичних еліт у забезпеченні стабільності міжсекторальної взаємодії в Україні набуває все більшої актуальності у зв'язку зі значними політичними та економічними трансформаціями, які відбуваються в державі впродовж останніх десятиліть. В умовах політичної нестабільності, економічних викликів та соціальної напруги взаємодія між різними секторами: владою, бізнесом та громадянськістю – стає ключовим фактором розвитку країни. Політичні еліти як впливові суб'єкти, що мають повноваження формувати політику, відіграють важливу роль у координації цієї взаємодії та підтримці рівноваги між різними інтересами. Актуальність цієї теми підтверджується постійними спробами України інтегруватися у світову економіку, упроваджувати демократичні реформи та долати наслідки внутрішніх і зовнішніх криз, таких як війна та економічний спад.

Метою цієї статті є аналіз ролі політичних еліт у підтримці стабільності міжсекторальних взаємодій в Україні, зокрема того, як їхній вплив та рішення сприяють сталому розвитку різних секторів.

Результати цієї роботи свідчать про те, що політичні еліти мають як потенціал для стабілізації міжсекторальних відносин, так і здатність до загострення конфліктів, коли особисті чи групові інтереси стають пріоритетнішими за національні цілі. Було виявлено, що успішні випадки співпраці між секторами часто трапляються тоді, коли політичні еліти беруть на себе роль посередника, сприяючи діалогу та просуваючи політику, яка відповідає загальносуспільним потребам. Водночас результати дослідження також показали низку прикладів, коли корупція та відсутність підзвітності еліт призводять до фрагментації та неефективності міжсекторальної взаємодії.

Таким чином, у дослідженні підкреслюється критична потреба в тому, щоб політичні еліти України застосовували більш відповідальний та інклюзивний підхід до управління для забезпечення стабільності міжсекторальних взаємодій. Зміцнення верховенства права, посилення інституційної спроможності та сприяння більшій прозорості є ключовими рекомендаціями для підвищення ефективності політичних еліт у стабілізації цих відносин, що сприятиме загальному соціально-економічному розвитку України.

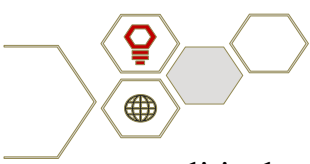
Ключові слова: інституційна стабільність, політична відповідальність, міжсекторальна співпраця, управлінські рішення, соціальна рівновага, політичні еліти.

The Role of Political Elites in Ensuring Stability of Intersectoral Interaction in Ukraine

Oleksandr Nazarchuk,

Ph.D. in Historical Sciences, Associate Professor, Department of Political Science, Faculty of Philosophy, Taras Shevchenko Kyiv National University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-2616-6020>

Abstract: The role of political elites in ensuring the stability of intersectoral interaction in Ukraine is becoming increasingly relevant in light of the significant

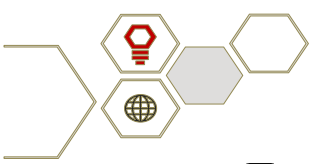
political and economic transformations that have taken place in the country over the past decades. In conditions of political instability, economic challenges, and social tensions, the interaction between various sectors—government, business, and civil society—has become a key factor in the country's development. Political elites, as influential actors with the power to shape policy, play an important role in coordinating this interaction and maintaining a balance between different interests. The relevance of this topic is confirmed by Ukraine's ongoing efforts to integrate into the global economy, implement democratic reforms, and overcome the consequences of internal and external crises, such as war and economic decline.

The purpose of this article is to analyze the role of political elites in maintaining the stability of intersectoral interactions in Ukraine, particularly how their influence and decisions contribute to the sustainable development of various sectors.

The results of this study indicate that political elites have both the potential to stabilize intersectoral relations and the capacity to exacerbate conflicts when personal or group interests take precedence over national goals. It was found that successful cases of cooperation between sectors often occur when political elites take on the role of mediator, promoting dialogue and advancing policies that align with broader societal needs. At the same time, the research results also revealed a number of instances where corruption and the lack of accountability among elites led to fragmentation and inefficiency in intersectoral interaction.

Thus, the study emphasizes the critical need for Ukraine's political elites to adopt a more responsible and inclusive approach to governance to ensure the stability of intersectoral interactions. Strengthening the rule of law, enhancing institutional capacity, and promoting greater transparency are key recommendations for improving the effectiveness of political elites in stabilizing these relationships, thereby contributing to Ukraine's overall socio-economic development.

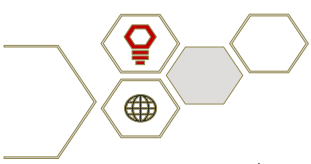
Keywords: institutional stability, political accountability, intersectoral cooperation, governance decisions, social equilibrium, political elites.

Постановка проблеми. Роль політичних еліт у забезпеченні збалансованості міжсекторальної взаємодії в Україні є актуальним питанням, якому останнім часом приділяється значна увага. Україна як держава, що розвивається, проходить численні політичні, економічні та соціальні трансформації й має значні складнощі у підтримці збалансованої міжсекторальної взаємодії [1]. Це питання є актуальним у контексті сучасних реформ, спрямованих на модернізацію економіки країни, зміцнення управлінських структур та підвищення прозорості. Політичні еліти, які займають ключові позиції у прийнятті рішень, відіграють важливу роль у формуванні політики, що впливає на взаємодію між різними секторами, такими як державне управління, бізнес, громадськість та міжнародні партнери.

Однією із головних проблем у забезпеченні стабільності міжсекторальної взаємодії є фрагментований політичний простір України, який відзначається частими змінами політичного керівництва, нестабільністю коаліційних урядів та наявністю олігархічних впливів. Такі фактори часто призводять до непослідовності у впровадженні політики та відсутності наступності у довгостроковому стратегічному плануванні [2]. Вплив особистих інтересів у політичних елітах може перешкоджати налагодженню ефективної співпраці між секторами, особливо коли ці інтереси суперечать національним цілям розвитку або суспільним потребам.

Проблему ускладнює ще й той факт, що українські політичні еліти мають діяти в складних умовах, коли різні сектори мають різний ступінь впливу та влади. Наприклад, приватний сектор, особливо в тих галузях, де панують великі корпорації, може мати непропорційний вплив на процеси формування політики, що призводить до маргіналізації інших важливих секторів, як-от громадськість. Такий неоднаковий розподіл влади створює виклики для досягнення збалансованої та сталої міжсекторальної взаємодії, оскільки деякі сектори можуть отримати пріоритет перед іншими, що призводить до дисбалансу в розвитку.

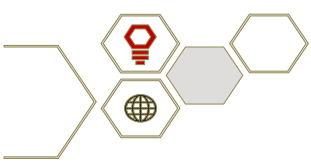

Актуальність цього питання виходить за межі політичних чи економічних аспектів. Стабільність міжсекторальної взаємодії має важливе значення для зміцнення національної стійкості, соціальної згуртованості та довгострокового розвитку нашої держави. В умовах, коли Україна продовжує зазнавати зовнішнього тиску, зокрема геополітичної напруженості та внутрішніх викликів, таких як корупція та інституційна неспроможність, роль політичної еліти у посередництві між секторами стає дедалі важливішою. Ефективна міжсекторальна взаємодія необхідна не лише для впровадження реформ, але й для забезпечення їхньої інклюзивності, справедливості та сталості.

У контексті євроінтеграційних прагнень України здатність політичних еліт забезпечувати стабільну міжсекторальну взаємодію має також міжнародне значення. Європейські інституції та міжнародні партнери уважно стежать за тим, як Україна здійснює політичні та економічні перетворення, і дії політичних еліт у цьому напрямку впливатимуть на сприйняття готовності України до інтеграції із Західними структурами [3]. Тому роль політичних еліт у забезпеченні стабільності між секторами є не лише внутрішньою проблемою, але й ключовим фактором міжнародного іміджу України та її майбутнього геополітичного курсу.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Роль політичних еліт у забезпеченні стабільності міжсекторальної взаємодії в Україні є об'єктом підвищеного наукового інтересу, особливо з огляду на політичну та економічну турбулентність, що спостерігається в країні впродовж останніх десятиліть. У численних дослідженнях підкреслюється важливість політичної еліти у формуванні інституційних рамок та координації взаємодії між владою, бізнесом і громадянськістю [4 – 5]. Однак багато аспектів залишаються невирішеними, оскільки науковці пропонують різні погляди щодо ефективності елітарного врядування у сприянні сталому розвитку та соціальній стабільності.

Одним із ключових досягнень у цій галузі є роботи вітчизняних науковців Моргулова А. [6] та Драченко Я. [7], які детально проаналізували роль політичних еліт у пострадянській трансформації України. Науковці стверджують, що еліти в Україні традиційно надавали пріоритет особистим та

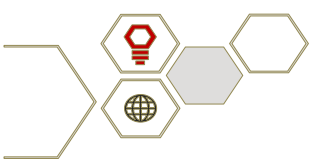

груповим інтересам, часто за рахунок національної єдності та стабільності. Їхнє дослідження висвітлює фрагментарну природу української політичної еліти, де олігархічний вплив і відсутність консолідованого політичного класу створюють перешкоди для ефективної міжсекторальної співпраці.

Тюріна Н. [8] та Кононенко В. [9] досліджують роль політичних еліт в управлінні економічним сектором, особливо в контексті інтеграції України у світову економіку. У своїх дослідженнях вони розглядають, як політичні еліти долають економічні виклики, зберігаючи при цьому баланс між інтересами державного та приватного секторів. Науковці наголошують на важливості прийняття рішень елітою у створенні умов, сприятливих для інвестицій та економічного зростання.

Ще один значний внесок належить Гапоненко В. [10], яка дослідила перетин політичного лідерства та соціальної стабільності в Україні. Її дослідження підкреслюють роль політичних еліт у врегулюванні конфліктів між різними суспільними групами, зокрема бізнесом та громадськістю. Вона стверджує, що політичні еліти в Україні часто виступають посередниками між конкурентними інтересами, але їхня ефективність у цій ролі залежить від інституційного середовища та ступеня політичної волі до прозорого врядування. Автор зазначає, що в той час, як деякі еліти успішно сприяють співпраці між секторами, інші загострюють напруженість через корупцію та протекціонізм, що призводить до соціальних заворушень та економічної нестабільності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість досліджень впливу політичних еліт у різних сферах, роль, яку вони відіграють у забезпеченні стабільності міжсекторальних взаємодій в Україні, залишається недостатньо вивченою. Більшість досліджень зосереджені на окремих секторах, таких як економіка чи політика, без аналізу того, як політичні еліти виступають посередниками між цими секторами для підтримання загальної стабільності. Конкретні механізми, за допомогою яких політичні еліти сприяють або перешкоджають співпраці між секторами, також недостатньо вивчені. Існує обмежений аналіз того, як їхні рішення впливають на

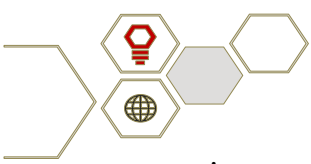
довгострокову стійкість секторів, особливо в контексті унікального політичного та економічного простору України. Також не повністю вивчені питання формування міжсекторної взаємодії між політичними елітами та неполітичними суб'єктами, такими як бізнес та громадськість, що впливають на формування міжсекторної взаємодії. Вплив зовнішніх факторів, таких як міжнародні відносини та геополітичний тиск, на здатність українських політичних еліт управляти міжсекторальною стабільністю є ще однією важливою проблемою в науковій літературі. До того ж, у дослідженнях недостатньо уваги приділено тому, як політичні еліти балансують між короткостроковими галузевими інтересами та довгостроковими цілями сталого розвитку. Роль неформальних мереж і систем підтримки у формуванні міжсекторальних рішень часто залишається поза увагою.

Мета – аналіз ролі політичних еліт у підтримці стабільності міжсекторальних взаємодій в Україні, зокрема того, як їхній вплив та рішення сприяють сталому розвитку різних секторів.

Завдання статті:

1. проаналізувати роль політичних еліт у підтримці стабільності міжсекторальної взаємодії в Україні;
2. розглянути, як їх вплив та рішення сприяють сталому розвитку різних секторів, дослідити механізми їх впливу та вплив їх рішень на секторальну стабільність;
3. визначити виклики та можливості, з котрими зустрічаються політичні еліти у просуванні сталого розвитку в різних секторах.

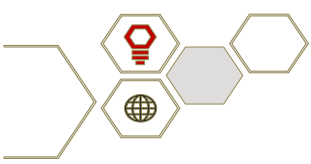
Виклад основного матеріалу дослідження. Роль політичних еліт у прийнятті управлінських рішень для стабілізації міжсекторальної співпраці в Україні є досить актуальним питанням, особливо з огляду на сучасний соціально-політичний стан та виклики, із якими доводиться мати справу при збалансуванні різних секторальних інтересів. Політичні еліти в Україні вже давно мають значний вплив на спрямування як національної політики, так і міжсекторальної співпраці, і ця тенденція стає ще більш помітною в періоди економічної чи

політичної нестабільності. Цей вплив може як сприяти, так і перешкоджати розвитку ефективної співпраці між різними секторами, такими як промисловість, сільське господарство, освіта та розвиток інфраструктури.

Політична еліта в Україні представлена групами з різними інтересами та ресурсами. До цих груп належать урядовці, впливові бізнесмени (часто олігархи), керівники громадських організацій та лідери політичних партій. Кожна з них відіграє визначальну роль у формуванні політичних рішень, які впливають на міжсекторальне співробітництво. Взаємодія між цими групами та секторами, які їх представляють, визначає характер управлінських рішень, що приймаються для стабілізації, а іноді й дестабілізації міжсекторальної співпраці. Наприклад, впливові олігархи, які мають значний контроль над ключовими галузями, такими як енергетика чи металургія, можуть віддавати перевагу політиці, спрямованій на підтримку цих секторів, зокрема, на шкоду іншим галузям, таким як сільське господарство чи сфера послуг. Така концентрація політичного впливу в окремих галузях може вплинути на прийняття управлінських рішень і перешкоджати розвитку збалансованого міжгалузевого співробітництва.

Визначення цих основних груп політичної еліти дає можливість отримати більш зрозумілу картину того, як вони впливають на процес прийняття рішень [11]. В Україні досі олігархи мають величезний вплив на політичні та економічні результати, особливо в критично важливих галузях. Панівні політичні партії, які часто отримують фінансову підтримку від цих олігархічних груп, відіграють провідну роль у прийнятті законів та впровадженні реформ, що безпосередньо впливають на міжсекторальне співробітництво. Третя ключова група складається з бюрократичних еліт, чия активна участь в адміністративному апараті держави дає їм значні важелі впливу на управління державними ресурсами, тим самим діючи на загальні заходи з міжсекторальної координації. Зрештою, суб'єкти громадського сектору, хоч і менш формалізовані з погляду свого впливу, відіграють все більшу роль у формуванні громадської думки та

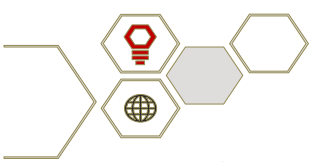

просуванні певних реформ, які сприяють підвищенню прозорості та посиленню співпраці між секторами.

Процес прийняття рішень в Україні зазвичай відбувається на межі політичної відповідальності та галузевих інтересів, де відчутна вага впливу політичної еліти. Політичні еліти беруть участь не лише у створенні політичних рамок, але й у розподілі ресурсів, регуляторному нагляді та сприянні укладанню угод між секторами. Це значить, що ефективність міжсекторальної співпраці часто залежить від політичної готовності цих еліт до узгодження різноманітних інтересів та подолання секторальних розбіжностей. Важливим питанням у цьому контексті є узгодження політичної відповідальності з довгостроковими цілями міжсекторальної стабільності. Дуже часто короткострокові політичні вигоди, які слугують інтересам певної групи чи сектора, стають важливішими за довгострокові структурні вдосконалення механізмів співпраці.

Якщо проаналізувати управлінські рішення в Україні з погляду політичної відповідальності, то можна виявити досить цікаву тенденцію. Теоретично від політичних еліт вимагається ухвалювати рішення, які принесуть користь усій країні, у тому числі сприятимуть співпраці між секторами для досягнення збалансованого розвитку. Однак на практиці зв'язок між політичною відповідальністю та прийняттям рішень є не завжди однозначним. Особисті інтереси певних еліт часто призводять до прийняття рішень, які відповідають потребам конкретного сектору, що приносить короткострокові вигоди, але створює довгострокові проблеми для інших секторів. Наприклад, у випадках, коли енергетична політика перебуває під значним впливом еліти цієї галузі, сільськогосподарський або виробничий сектори можуть опинитися в не вигідному становищі через незбалансований розподіл ресурсів або регуляторні пріоритети. Відсутність балансу створює нестійку основу для міжгалузевого співробітництва і вимагає зваженого управління для уникнення подальшої нестабільності.

Стійкість міжсекторальної співпраці в Україні значною мірою залежить від ефективності управлінських рішень, що приймаються на найвищому рівні,

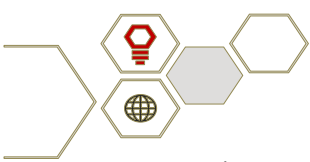
особливо в умовах дестабілізації політичної ситуації в Україні [12]. Ці рішення повинні не лише відповідати потребам секторів, але й бути скоординованими таким чином, щоб сприяти синергії, а не конкуренції між секторами. Політичні еліти мають владу керувати цими рішеннями, але їхня здатність забезпечити стабільність залежить від уміння подолати особисті або галузеві упередження. Проблемним є те, що еліти не завжди надають пріоритет національній стабільності над галузевими інтересами, особливо коли їхня влада пов'язана з успіхом певної галузі чи регіону. Це створює суперечність між потребою в цілісній, спільній стратегії управління та тенденцією до фрагментарного, секторально орієнтованого прийняття рішень.

Щоб визначити стабільність міжгалузевого співробітництва через призму управлінських рішень, побудовано таблицю (табл. 1), у якій наведено ключові фактори, що впливають на стабільність, та роль політичних еліт у впливі на ці фактори.

Таблиця 1

Головні фактори, що впливають на міжгалузеве співробітництво в Україні [13]

Фактор	Характеристика	Роль політичних еліт
Співвідношення між галузями	Ступінь, до якого галузеві політики координуються для досягнення взаємної вигоди	Політичні еліти можуть сприяти або перешкоджати впровадженню комплексної політики
Розподіл ресурсів	Розподіл фінансових та природних ресурсів між секторами	Еліти впливають на визначення пріоритетності ресурсів для привілейованих секторів
Регуляторний нагляд	Упровадження правил і стандартів для забезпечення справедливості та збалансованості	Еліти можуть забезпечити дотримання правил і стандартів або послабити нагляд заради особистої вигоди.
Секторальна конкуренція проти співпраці	Схильність секторів до конкуренції або співпраці за ресурси та вплив	Еліти можуть сприяти співпраці або загострювати конкуренцію між секторами

Політична
підзвітність

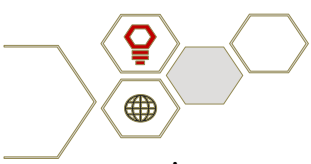
Ступінь, до якого політичні
еліти несуть відповідальність
за свої рішення

Політичні еліти можуть захищати
себе від підзвітності, що впливає
на стабільність

Суспільна рівновага в Україні, як результат ефективної міжсекторальної співпраці, є поняттям досить складним і багатогранним. Вона відображає ступінь стабільності та рівності в суспільстві, що досягається завдяки гармонійній взаємодії між різними секторами: владою, бізнесом, громадськістю та різноманітними державними інституціями. Міжсекторальна співпраця відіграє важливу роль у забезпеченні такого балансу, оскільки вона дозволяє координувати роботу, спрямовану на задоволення потреб багатьох учасників процесу. В Україні, де нерідко взаємопов'язані економічні, соціальні та політичні виклики, взаємозалежність соціального балансу та міжсекторальної співпраці є ще більш вираженою. Добре налагоджена система співпраці між секторами може забезпечити розподіл соціальних, економічних і політичних благ більш справедливо, сприяючи тим самим довгостроковій стабільності та соціальній згуртованості.

Роль політичних еліт у досягненні соціального балансу через міжсекторальну співпрацю неможливо переоцінити [14]. Політичні еліти мають значну владу у формуванні політики та рамок, які сприяють або перешкоджають співпраці між секторами. Їхні рішення впливають на розподіл ресурсів, регуляторне середовище та створення партнерств між різними суб'єктами суспільства. Коли політичні еліти надають пріоритет соціальній згуртованості та рівності, міжсекторальна співпраця може стати інструментом сприяння інклюзивному розвитку, зменшенню нерівності та зміцненню соціальної стабільності. І, навпаки, коли політичні рішення визначаються вузькими інтересами або корупцією, співпраця між секторами може стати фрагментарною, що призведе до нерівномірного розвитку та соціальних конфліктів.

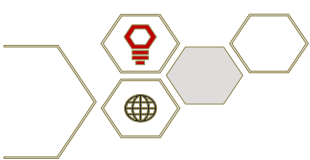
Політичні еліти в Україні відіграють важливу роль у забезпеченні узгодження інтересів різних секторів для досягнення спільної мети – соціальної

рівноваги. Це передбачає створення політик, які сприяють співпраці між державним і приватним секторами, а також громадськими організаціями для розв'язання нагальних соціальних проблем, таких як бідність, нерівність і доступ до основних послуг. У багатьох випадках еліти мають діяти в умовах складної політичної ситуації, забезпечуючи баланс інтересів різних секторів і водночас зберігаючи пріоритетність загальної мети – соціальної стабільності. В успішних випадках такий підхід призводить до посилення міжсекторальної співпраці, сприяючи соціальному балансу та розвитку стійких інститутів.

Аналіз соціальних наслідків управлінських рішень політичних еліт показує складну і часто суперечливу картину. З одного боку, рішення, які сприяють міжсекторальному співробітництву, наприклад, політики, що заохочують державно-приватне партнерство або участь громадськості в управлінні, часто призводять до позитивних соціальних наслідків [15]. Вони можуть передбачати підвищення якості державних послуг, покращення інфраструктури та розширення економічних можливостей, що сприятиме створенню в країні більш збалансованого суспільства. З іншого боку, політичні рішення, які надають непропорційну перевагу одному сектору – часто через інтереси еліти – можуть посилити соціальну нерівність. Наприклад, політика, яка надає пріоритет промисловому розвитку без урахування екологічних та соціальних наслідків, може призвести до короткострокових економічних вигод, але спричинити довгострокові соціальні заворушення, особливо в постраждалих регіонах.

Проблеми, з якими стикаються політичні еліти у забезпеченні інституційної стабільності, є значними. Однією з головних проблем є наявність потужних владних груп, які часто спотворюють процес прийняття рішень і знижують потенціал для справжньої міжсекторальної співпраці. Наприклад, олігархічний вплив в Україні може створювати бар'єри для співпраці, сприяючи конкуренції між секторами, які в іншому випадку могли б співпрацювати заради спільного добробуту. Політична нестабільність та часті зміни у владі можуть перешкоджати довгостроковому співробітництву, що ускладнює підтримку міжсекторальних ініціатив у тривалій перспективі.

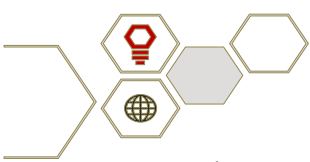
Усупереч цим викликам, політичні еліти мають численні можливості для зміцнення інституційної стабільності через покращення міжсекторальної співпраці. Зміцнення демократичних інститутів, сприяння прозорості та активізація участі громадськості в управлінні може допомогти зміцнити довіру між секторами та створити стабільне середовище для співпраці. Водночас сприяння економічній диверсифікації та інноваціям через міжсекторальну співпрацю може зменшити залежність від конкретних галузей і сприяти соціальній та економічній стабільності в цілому. У цьому контексті політичні еліти мають можливість упроваджувати реформи, які заохочують сектори до співпраці для розв’язання спільних проблем, таких як економічна нерівність, охорона здоров’я та екологічна стійкість.

У таблиці 2 означено головні стратегічні напрями розвитку міжсекторальної співпраці в Україні, серед яких: зміцнення правових та інституційних рамок; державно-приватне партнерство; розбудова потенціалу та навчання; інновації та цифрова трансформація; правильний розподіл та оптимізація ресурсів; інклюзивне управління; зміцнення інституційних рамок та міжнародна співпраця (табл. 2).

Таблиця 2

Стратегічні напрями розвитку міжсекторальної співпраці в Україні [15]

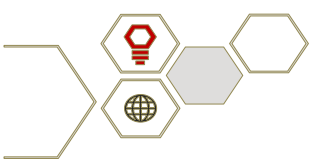
Стратегічний напрям	Характеристика
Зміцнення правових та інституційних рамок	Упровадження нормативно-правової бази для підтримки та заохочення співпраці між державним, приватним та громадським секторами для забезпечення прозорості та справедливості
Державно-приватне партнерство (ДПП)	Створення спільних структур між урядом та приватним бізнесом для розв’язання національних проблем, таких як розвиток інфраструктури, охорона здоров’я та освіта
Розбудова потенціалу та навчання	Підвищення кваліфікації та спроможності установ та організацій ефективно брати участь у міжсекторальній співпраці та управляти складними багатосекторальними проєктами

Цифрова трансформація інновації	та	Сприяння впровадженню цифрових інструментів та платформ, які полегшують комунікацію та співпрацю між секторами, що сприяє підвищенню ефективності та скоординованості зусиль
Оптимізація розподіл ресурсів	та	Розробка механізмів оптимального розподілу та обміну ресурсами (фінансовими, людськими, технічними) між секторами з метою максимізації ефективності та впливу
Інклюзивне партисипативне управління	та	Забезпечення залучення всіх учасників, у тому числі вразливих груп, до процесів прийняття рішень із метою сприяння збалансованому та інклюзивному міжсекторальному співробітництву
Зміцнення інституційних рамок		Створення та зміцнення інституцій, відповідальних за нагляд та підтримку міжсекторальної співпраці, забезпечення стабільності та підзвітності
Міжнародна співпраця та обмін знаннями		Використання світового досвіду, найкращих практик та міжнародних партнерств для посилення спроможності України ефективно координувати міжсекторальну співпрацю

Роль міжнародного досвіду у покращенні міжсекторальної взаємодії в Україні є надзвичайно важливою [16]. У багатьох країнах успішно впроваджено механізми міжсекторальної співпраці, які можуть слугувати моделями для України. Наприклад, Європейський Союз (ЄС) демонструє чимало вдалих прикладів того, як ефективна співпраця між урядом, промисловістю та громадянськістю може призвести до позитивних соціальних наслідків. Програми, що фінансуються ЄС у таких сферах, як охорона навколишнього середовища, освіта та охорона здоров'я, показали потенціал міжсекторальної співпраці для розв'язання складних соціальних проблем. Україна як держава, що прагне тісніше інтегруватися з ЄС, може скористатися цим досвідом, перейнявши найкращі практики врядування, управління ресурсами та інституційної співпраці.

Інші міжнародні організації, такі як Організація Об'єднаних Націй (ООН) та Світовий банк, окрім ЄС, створюють важливі рамки для міжсекторальної співпраці. Наприклад, Цілі сталого розвитку ООН (ЦСР) наголошують на

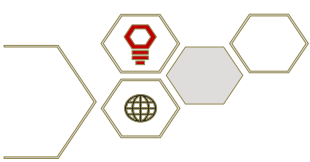

важливості партнерства між урядами, бізнесом та громадськістю для досягнення соціальної рівноваги. Україна може взяти до уваги цей досвід для покращення власної міжсекторальної співпраці, особливо в таких сферах, як соціальний захист, економічний розвиток та екологічна стійкість.

Висновки. Отже, роль політичних еліт у прийнятті управлінських рішень для стабілізації міжсекторальної співпраці в Україні є важливою та багатоаспектною. У той час, як еліти мають потенціал для сприяння активнішій співпраці та узгодження секторальних інтересів шляхом прийняття збалансованих управлінських рішень, реальність часто відображає конфлікт інтересів та фрагментарні процеси ухвалення рішень. Стабільність міжсекторальної співпраці залежить від здатності цих еліт вийти за межі своїх особистих або галузевих пріоритетів і прийняти ширше, більш інклюзивне бачення національного розвитку. Виклик для України полягає в тому, щоб політична відповідальність задовольняла довготривалі цілі співпраці та стабільності, а не залежала від короткотривалих секторальних інтересів чи планів еліт. Ефективне врядування, прозорість та підзвітність мають важливе значення для досягнення цієї мети та забезпечення того, щоб управлінські рішення сприяли створенню більш стабільного та кооперативного міжсекторального середовища.

Список використаної літератури

1. Заяць Т., Краєвська Г. Міжсекторальна співпраця соціального розвитку територіальних громад України. *Demography and social economy*. 2024. № 55 (1). С. 59-77. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2024.01.059>
2. Редько К. Ю., Ковтун О. А., Антохов А. А. Міжсекторальні підходи до сприяння сталому розвитку економіки України. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 7. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12698442>
3. Мельниченко С. Г. Огляд перспектив інтеграції України до Європейського союзу. *Економіка та підприємництво в умовах сучасних*

викликів: *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 85 – 88.

4. Vnuchko S., Batrymenko O., Tkach O., Karashchuk M., Volkivskyi M. Models of interaction between business and government in the conditions of the European integration course of Ukraine. *The Scientific Temper*. 2023. № 14 (03). P. 1039-1047. URL: <https://scientifictemper.com/index.php/tst/article/view/768> (date of access: 30.09.2024).

5. Boin A. Cooperation in the face of transboundary crisis: A framework for analysis. *Perspectives on Public Management and Governance*. 2020. № 3 (3). P. 197-209. DOI:10.1093/ppmgov/gvz031

6. Маргулов А. Регіональні політичні еліти: пострадянський устрій української політики. *Українознавство*. 2023. № 4 (89). С. 59–71. DOI:10.30840/2413-7065.4(89).2023.293365

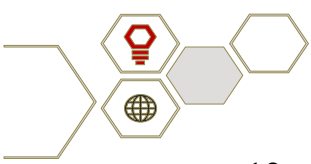
7. Драченко Я., Левченко А. Розвиток і трансформація публічного управління в сучасній Україні. *Наукові перспективи*. 2024. № 7 (49). С. 192 – 203. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41))

8. Тюріна Н., Назарчук Т., Карвацька Н., Гурницький О. Ефективність управління економікою України та пріоритети її повоєнного розвитку. *Development Service Industry Management*. 2023. № 3. С. 148-153. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3\(23\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3(23))

9. Кононенко В. Організаційно-функціональна структура державного управління в сфері економіки України. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 10 (24). С. 116 – 123. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10\(24\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10(24))

10. Гапоненко В. А. Інститут політичного лідерства як передумова демократизації політичної системи України. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Київ, 2020. № 28. С. 42–47. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series22.2020.28.06>

11. Дроботун Д. С. Трансформація політичних еліт: чинники, моделі, характеристики. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2021. № 90. С. 202-214. DOI:10.33663/1563-3349-2021-90-202

12. Лисянський П., Ястребова В. Створення РФ квазідержавних утворень як інструмент дестабілізації політичної ситуації України. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. Львів, 2022. № 45. С. 151 – 160. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.45.18>
13. Полякова Ю., Степанов А., Дубіль Т. Інноваційні підходи до формування та реалізації міжсекторального співробітництва. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-113>
14. Negretto G. Constitution-making and liberal democracy: The role of citizens and representative elites. *International Journal of Constitutional Law*. 2020. № 18 (1). P. 206-232. DOI: <https://doi.org/10.1093/icon/moaa003>
15. Сенишин О., Ільків Н., Угольков Є. Стратегічні напрями взаємодії бізнесу, громадських організацій і держави в часи динамічних змін. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-94>
16. Yermakova O. Innovation partnership mechanisms: European experience in the context of development of Ukraine's European integration. *Journal of European Economy*. 2021. № 20 (4). P. 665-677. DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2021.04.665>